

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

Շատիվառին կը հրատարակուի շաբաթը երկու անգամ
 Զորեքշաբթի եւ Շաբաթ օրերը .
 Տարեկանն է 112 թերթի հատար դր. 100
 Վեցամսեայ 50 դր. : խոսքաւորութիւն թերթը 40 փարայ
 Դուրս երթալիք փոստային ծախքը տոնողին փայ է

Ճոնուցման տողը 60 փարայ է .
 Վեցամսեայ ամսակ չընդունուի .
 Որ եւ է ամսակ եւ գրութիւն պետք է որոշուի : Ինչ-
 դեպիս տեք Յակոբ Համեսն Զոյթաթի Խան թիւ 49 .
 վերի յարկ .

ԹԻԻ 12 Ա. ՏԱՐԻ

1876

ԱՊՐԻԼ 10 ՇԱԲԱԹ

ՄԵՇՀՈՒՐ ՊԻՐ ՄԷՍԷԼ

Իւսկիւտաւրն Եհնի մահալէ քիլիսաւր
 Թաղականաւրը Վանքէն պաղը մահլիւլին-
 տէն սաթըլան էվ տափասընտան տօլալը Իքի
 Փըքրա օլարագ պու տէֆա Իքի Թարաֆ տա-
 խի իսթիֆա Խաէր Խաէ տէ , ահալի Թարա-
 ֆընտան Թագալիմ օլուր գըլըքըլը քէնտի հէմ
 էֆքեարալըրը Թարաֆընտան իսթիֆալարընըն
 րէտալինէ տաիր պիր իսթիտա գալէմէ
 ալընարագ 25-30 իմդալը պիր մահզէր մարի-
 ֆէթի իլէ հէլէ նէ իսէ իսթիֆալարընը կէ-
 րի ալմաղա մէյիլլէնէճէք քէրթէլէրինտէ ,
 տօղըամաճը Մաթոս նամ քիմէսնէ Թաղական
 օտասընտան իլէրի կիրէրէք , աթիլաէքի նութ-
 քու իյրատ իթմիլ տիր :

Պանա պագըն աղալար .

Նէ գատար օլսա սէրտէ ֆուգարալըգ
 վար , չիւնքի պու տիւնեա զէնկին տիւնեա
 սըտըր , տէմէք իսթէրիմ քի պու տիւնեա սի-
 ղին տիր տէյի հէրքէսին արընընա կէօրէ
 պէզ վէլմէզլէր , Թաղական ըսանըլ , Թաղա-
 կանըզընըզը էալին , պէօյիւնէ պէօյիւն պիզ
 տէ միլլէթ իսէք պու կիպի իլէրէ գարըշա-
 ճագ տէյիլմիլիլ , նէ տէմէք տիր պալընըլ
 տարա կէլաիլի կիպի , իսթիֆար մը տըր իս-
 թիֆաար մը տըր վէրիպ իլին իլինտէն չըզը-
 յօրսուըլ , մէրտիլք տէտիկին օյուճա չըգան
 օյնամալը , վաքթըլիլէ էֆէնտինին պիրի ու-
 չաղընա բէք ղիյատէ խըրալանըր տիւշիւնիւր
 քի նէ եաքսըն տա հայֆընը ալսըն , Թու-

Թար եիւզիւնէ պալ սիւրէր վէ իքի էլինի արգասընա պաղլայրպ սօգագտա կիւնէշին աննընտա տուրտուրթուր , զավալը ատամըն եիւզիւնէ պինկերճէ արըլար պերիգերէր պաշարլար պիւարէնին եիւզիւնիւ կէօզիւնիւ տավուլ կիպի շիշիւմէկէ , էյի տիյնէեին պու լագըրարմը . կէշիճիւնին պիրի պունու կէօրիւպ մէրհամէթէ կէլէրէք , եանընա կիտիպ պաշար արըլարը եիւզիւնտէն գօվմաղա իսէ , գօլու պաղլը ատամ . պէ' ա' Ալլահտան գօրգմաղ պէն սանա նէ' քէօթիւլիւկ էթտիմ' քի կէլտին արըլարը եիւզիւմտէն գօվտուն տէր , կէշիճի նատիմ' օլարագ , պէն սանա էյլիք օլտուն տէյի եաբտըմ' ֆէնա' մը էթտիմ' տէտիկինտէ , ֆէնա էթտին դահէր ճէվապ վէրիւր չիւնքի եիւզիւմտէքիլէրին քարնը տօյմուշ ըտը պէնի ըահաթ պըրաքըբօրլարըտը շիմտի կիտէնլէրին եերինէ աճ արըլար կէլիպ պէնի եէնիտէն թաճիլ իտէճէքլէր տէտիկի կիպի , եա' աղալար շիմտի սիղ կիտէրսէնիղ եերինիղի եէնիտէն պիր թագըմ' աճլար թուլթաճագ միլլէթ եէնիտէն թաճիլ օլաճագ . օնուն իլիւն եինէ սիղ օթուրուն եերինիղտէ չիւնքի նէ գատար օլապպու գատար վագըթ տըր սիղին գարնընը տօյմուշ տուր . իլթէ աղալար պէնիմ' պիլտիկիմ' գըսա ագլըմ'ճա պուտուր տէյէրէք խաթմը քէլամ' իտէր :

Պունուն իւղէրինէ մէճլիս թահսին ալամէթի կէօսթէրմէք իսթէրիստէ աղալարտան Զըպըքճը՝ Յակոբ էֆէնտի պէնիմ' պու կիպի աքտը իճթիմաւա իլիմ' եօք տուր տէյէրէք մէճլիստէն մուֆարագաթ իտէր . ֆագաթ էկէր ալարըրմըղ մալիւմաթտա պիր սէհվիյաթ եօղիսէ աղալարտան պաղըսը մէրգում տօղրամաճը Մաթոսահագ . վէրմէքտէ իմիլէր , տօղրունու , շու եէնի մահալլէ թաղականլարը կիւն կիւնէ քէսպը շէրիֆի . յէմէքտէ տիրէր , հէման ըապսիմ' սէլամէթ վէրսին :

ԵԱՔՕՄԻՍ

ԹՐԻԱՆՏԱՖԻԼԻՏԻՍ

Էսպաք կիւլիւ Աղօք , սապըք Եաքօմի Թրիանտաֆիլիտի , պէօյիւք ճումա էրթէսի կիւնիւ վարդովեան Յակոբ ախպար օլարագ , Գումգաբըտաքի Մայր եկեղեցիէ կիտէրէք դաստա տուաեա տուրտուղու սըրատա , պիզիմ' եատիկեարը թանըմաեան բէք նատիր օլտուղունտան , պիր քաշ էհլի քեամիլ զաթլար , արժանապատիւ Տէր Սուքեասը պիր եանա ալարագ , վարդովեան Յակոբ շու աւամ' տըր , պու պիր գաշ տէֆալար էվէնմիշ տիր պիլմիշօլ , օլապիլիւր քի Ս . Հաղորդութիւն ալմաղա կէլմիշ օլուր տէյու խապէր վէրմէլէրի իւղէրինէ , Տէր Սուքեաս Հայր պիղիմ' Եաքօմիյի պահարանա չաղըրըր :

— Կերեւի որ Ս . Հաղորդութիւն պիտի առնէք :

— Նէսքէ խայր սուռք :

— Քէսմէ խայր սուռքը՝ ինչէ :

— Ինձ ընեմ' քըցիկ քըցիկ լեղուս կոնտուեցալ :

— Հայ քէշկէ լեղուիդ տեղը գլուխդ կոտրեր , հիմայ անչէ իմ հարցուցածս Հաղորդութիւն առնելու միտք ունիս :

— Ա' նսուստ Տէր խայր :

— Էյ ամենայն կերպիւ պատրաստուած ես :

— Խապա' , բա՛նալէ էղէրէմ' ճօմ' պըռնեբեմ' :

— Ո'ր տէրտէրին խօստուանեցար :

— Պէսիկդաս Տէր Դաթէոս խայրին :

— Պէշիկթաշ Տէր Դաթէոս անունով քահանայ չիկայ :

— Ը'հ , բա՛նալէ Պէսիկդաս սօվլէմիսիմ' , Պէյ օղլուի Տէր Դաթէոսին խօստովանեա էմ' :

— Անանկէնէ ուր տեղ խօստուանեցար նէ գնայ անկէ հաղորդուէ :

— Ինձ ըսելէ աս , բա՛նալէ քո ես ճօմ' :

պեռնով թախ Պէյ օղլու եռթամ խա՞ռքն էր :

— Հիմայ ես անանկ էլսօ մէկսօ չեմ հասկընար, դուն Հայոց եկեղեցւոյ որդի չես, ուստի քեզի Ս. Հաղորդութիւն չենք կրնար տալ :

— Մա սիւս քէնէ եռագումէ պագաւսը՞ն, ես քու կիտցած մառդեռէն ձեմ կիտէս :

— Ո՛վ կըլլաս նէ եղիր անի մեր հոգը չէ, միայն սաչափ կըսեմ քեզի որ չըլլայ թէ խորանին պատուանդանին մօտենաս :

— Ձեմ ընդունեալ կը բողոքեմ :

— Բողիկը Ռատիկեան մէկդի թող տէ հոսկից դուրս ել որ պոյրդ տեսնամ :

— Թախքի քինօնեա ալմասամ ձե՛մ եռթար :

— Ծօ տղայ սընկէ երկու ժամկոչ կանչեցէք :

Պիզիմ Եաքօմի կիւլիւ Աղօր իշին ֆէնայա սարաճաղընը քէշֆ էտիպ քույրուղունա պագարաք քիլիսատէն տչարը չըքմաղա մէճպուր օլուր : Սօնրատան ալտըղմըզ մալիւմաթը սահիհէյէ նաղարէն միւնքիլի մէրգում, Մայր եկեղեցիտէն չըգարադ տօղրու կէտիք բաչա քիլիսասընա կիտէր վէ օրանըն Տէր Հմայեակ նամ փափաղը միւնքիլի Թալիբուն հէր հալինի պիլէրէք պիլա թէրէտալիւտ Հաղորդութիւն վէրմիշ, * Բաթրիքիսանէ թարաֆընտան պու վուգուաթ տուեռլարադ Տէր Հմայեակը Թաղական օտասընա ճէլպ իլէ արժանապատիւ Տէր Սուքեաս Հայր թաւաֆընտան թէքտիլ օլտուքտան սօղրա, տէրհալ Բում Բաթրիքիսանէսինէ տաւամ կէօնտէրիլէրէք մէրգում վարդուվեան Յակոբուն էհիլ սաղըքան պիլ Բում քըզը իլէ աքտը իղտիվաճ իթմէլէրիլտէն մալիւմաթլարը վարմլտըր տէյու սօրուլտուղունտա, Բում Բաթրիքիսանէսինին պու պապտէ ապա մալիւմաթը պուլունմատըղը ճէվազը ալընըր պինա

* Պա՛ւ Տ. Հմայեակըն իւզէրինէ տէյէճէքլէրիլմիզի ախէր նիւսիսէյէ թէրք իտէրիլ :

պէրին, Բում Բաթրիքիսանէսինտէն կիւլիւ Եաքօմի մի տէյիմ Թալիբուն տէյիմ ճէլպ օլունարադ սօրուլտը քի Բում քըզը իլէ քէնտիսինի հանկը փափաղ նիքեաճ էթա, մէրգում ճէվապընտա տէրքի օ գըզ պէնիմ նիքեահլըմ տէյիլ տիլ, մանթօնէթամ տըր, էօյլէ իսէ հայտէ սէն կիթտէ գօդօնայը պիլէ կէօնտէր քի պիզիմ սօրուպ աղնաեաճաք իշէրիլմիզ վար :

— Այ էֆէնիմ նէ սօրաճագասնըզ պանա սօրուն :

— Պիզիմ քէնտիլիզճէ պազը սօրաճագալարըմըզ վար քի օնու սէն պիլէմէզսին մութալաք քէնտի կէլմէլի :

— Պէն մատամըմը եալընըզ քիմսէյէ էմ նիյէթիմ եօգ. օնուն իշիւն պունճա ճէվրու ճէֆալարա հէտէֆ օլմաքտայըմ էֆէնտիմ, շու հալինալանըմա ալթըր նաղար իլէ մէրհամէթ պուեռլուն, չաքէրի հաղիլըլէրի միլէլը միլիթէլիֆէ շունճա խըտմէթը մուհիմմէլէրտէ պուլունտուղըմա միւքեաֆաթէն էրմէնիլէրին պէնտէնիլէ իպրաղ իթտիքլէրի հագարաթը մէնֆուրէլէր շանը ատալէթմի տիլ :

— Տէօլլէթ սանա նէ՞ վաղըթ նշան վէրտի :

— Հայըր իքի տիտէմին նուրի, Տէօլլէթ պանա նշան վէրտի տէմէեօրում, շանը ատալէթ մի տիլ տէյու սիլէ սօրարըմ, հաթտա միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու ինտէլալէմ մէլուֆ պուլունտուղում հիւնէրլէր սալէսինտէ քաղանտըղըմ շան վէ շէօհրէթի բայիմալ իթմէկէ քիմի՞ն հագ վէ սէլահիյէթի վար, եանի միլլէթիմին պանա իրազէթի (հակառակութիւն) նէ տիլ :

— Միլլէթին սանա պիլ աղէթնէյէ՞ վէրսին, քաչ քի սէն միլլէթինի ինքեար էթտին :

— Հայըր միւրըրիվլէթ մատէնիմ, պիլաղ էթ իսթէմէեօրում, սանքիմ պանա օլան իրազէթի՞ նէ տիլ :

Պիզ պէօյլէ չօք չօք ֆարսի աղնամալըզ օ սէնին մանթօնէթայը հէր հալտէ պու-

րաեա կէթիրմէլիսին տէյէրէք թէյքիտի թէնպիհ խտէրլէր : Շիմտիլիք ալաըղըմըղ մալիւմաթ պուրաեա գատար տըր իլէրուտէ պու պապտէ եէնիտէն պիր մալիւմաթ թահսիլ խտէրիսէք , օգուեանլարըմըղա եինէլ պիլտի ըրիլիլ :

ՕՐՀՆԱԾ ԶՈՒՐ

Բասկալեանն իքինճի սապահը Պէկ օղլու տօղրու եօլունտա Արշակ աղանն գաղինօսու էօնիւնտէ , գօնսօլիթճիլէր երղըմըղ , ալաըմ վէրտիմթըրտըսը արասընտա , գըսա բիւս կիւլ թարիգաթընտան պիր քաչ Զէմ «բէնէր» իլէրինտէ՝ պիրտէ միւրէքէպ եալամըղ պուլունտուղը հալտէ , սօքաղըն հէման թա՝ օրթասընտա տուրմուլ , գիլիսալէրտէն խանէլէրինէ տէօնէն գատընլարը սէյր իթմէքտէ իտիլէր :

— Պո՛ւ նէ . . . միւսիւ Ժէօրթ , սիղին մատամ Հասունի՛սթմի տիր :

— Հայըր , ասըլ էրմէնի Լուսաւորչական տըր նէտէ՛ն սօրաունուղ :

— Շիմտիքի կէչէն սիղին մատամ տէյի՛լ մի իտի :

— Էլէթ շու մալի ֆիսթանլը , նա իլթէ կիտէյօր , ֆաքաթ պանա մէռաք օլտու մուլթադ պիր շէյ վար պանա սէյլէմէեօրսուն :

— Տէեիլիմ շու քի սիղին մատամ պու սապահ մուլթադ Աստուածածին՝ քիլիսէսինէ կիթմիլ օլմալը , դէրէ սիղին մատամընտա անլը եիւղիւ գըրմըղըլանմըղտը :

— Ավֆ էտէրսիլիլ միւսիւ պէնիմ էհլիմ պէնիմլէ նիքեահ օլալը եիւղիւնէ պօյա սիւրմէզ , ամա ծնտան իլէրի պօյա սիւրէր իմիլ , պիլմէմ նէ եարարմըղ օ պանա ֆարզ տէյիլ տիր :

— Եօք էֆէնտիմ տէմէք իսթէմէտիմ քի մատամընըղ պօյա սիւրմիւլ , եալընըղ պու սապահ Աստուածածին քիլիսէսինէ քիմ կիթ-

տի իսէ հէքսինն անլը եիւղիւ գըրմըղը օլտու , նա՛ պաք շու կէչէն մատամալէլլէրտէ Հասունիսթ տիրլէր մուլթաք , պունլարըն տա անլը գըրմըղ :

— Ֆիլվադը էօյլէ , էյ պու նէտէն , Հասունիսթլէրին անլընա պու սապահ գըրմըղ՝ մը սիւրէեօրլար :

— Եօք էֆէնտիմ , չապընըն պիրի , քիլիսէտէքի օրհնած շուր գուրնասընա կարիպալտի պօյասը աթմըլ , քիմ քի գաբըտան կիրէքքան օրհնած շուրտան ալապ անլընա սիւրմիւլ իսէ հէմ էլի հէմ անլը քըղարմըլ , ամեամ պօյա սիւրէր մի , պու սապահ էրքէն քիլիսէտէն տէօնտիւ իսէ եիւղիւ կէօղիւ էլլէրի հէվ գըր գըրմըղը օլմուլ ըտը , նէ գատար երյքանսան չըքմեօրտա մօնչէու :

Շու առէպսիղիկէ ճիւրաթ իտէն հէր քիմ իսէ դայէթ թէրպիյէսիլ պիր հէղալէ օլմալը , թէքմիլ խրիսթիյանլար իլիւն մուգատտէս օլան պիր մահալտէ պու կիպի պիր չափկընլըք էտէրէք էկլէնմէկէ չըքըլմաքըք չիմտիյէ տէկին իլիտիլմիլ առէպսիղիկ տէկիլ տիր , պու պապտէ միւթալամըղը սօնրաեա թէրք իլէ չիմտիլիկ պիլ էվլէրտէ քի գըլլու գալի թարիֆ իտէլիմ :

— Ֆիլօմէն , պու նէ անճանալ թուալէթ տիր կէնէ , այնաեա պագըեօրսան պէյէնի՛ եօրսուն հալինէ :

— Ճանըմ նէ օլմուշուն եինէ տուտու , թուալէթիմին նէսի՞ վար , պու շաբկամտա մուլթաք սընըրլարընա տօքանտը զահէր :

— Շաբկանը տէմէեօրում , պու պօյա սիւրմէք եէնի առէթ տիր զահէր , չիւնքի գըրմըղը բուտրա էվլէրմէեօրըտը :

— Քա ճանըմ տուտու պու նէ՛ մինասիւպէթսիլ լաքըրտըլար տըր :

— Նիլին մինասիպէթսիլ օլաճաք պիր այնաեա պաք քի նէ գարիգաթու օլմուշուն :

Մատամալէլ Ֆիլօմէն հիտտէթլէ այնանըն էօնիւնէ կիտէրէք անլընըն վէ եիւղիւնիւն

բաժնի բաժնի գրքերը զարգացնելու համար
տե՛ս տե՛ս գալիք :

— Աման Աստուածածին պու՛ն է՞ օլմու-
շում, եօլտա մուրտար Ռօքօսու կէօրտիւմ
գանըմ պաշրմա վուրտու զահէր :

— Քա պու Ռօքօս իշի տէյիւ, հէմէն
կիթ տէ սըճաք սուլըյան պիր էյի երքան :

— Աման տուտու, մէճաքարըմըն չըք-
տըղը վագըթ սէնտէ նիսպէթինէ լաքըրտը
էթմէ :

Պու արա էվին գարըսը չալընըր :

— Քա վալ հալիմէ Զատիկ վիզիթասընա
կէլտիլէր հէմէն եօքարքի օտաեա գաշաեըմ,
պէնիմ իշին հաստա տըր տէ էյիմի :

— Եօք, եօք, միսաֆիր տէյիւ իմիշ Ան-
նիկ տուտունուն Մարապետ գարը տըր, կէլ
իշերի Մարապետ էվտէն նասըլ տըրլար պա-
քաեըմ . . . քա պու նէտիր Մարապետ եիւ-
ղիւն կէօղիւն հէք գըրմըղընամըլ :

— Պրաղ արթըղ նի տէյիմ, հէմէն կու-
ճիւլէ կիւճիւլէ աթէշէրէ եանսըն օղուլ պուն-
ղու էտէն :

— Նէ՞ օլտու քի Մարապետ :

— Սալթ պէնի՞ մի պիլիյօն, էվտէ աղա
տուտու ալայըմըղըն եէօղիւ կօղու զըղարտը,
պայրամըգ զօյունլարա աէօնտէրտիլէր գօր
օլասըճալար :

— Քա ճանըմ Մարապետ չօք մէրաք է-
տէեօրում շու ֆիկուրաեը ալնաթ, գէրէ պի-
ղիմ Ֆիլմէնին եիւղիւտէ էօյլէ տուրուպ
տուրտուղու եէրտէ կարիպալտի բէնկինէ
պօյանմըլ կիպի օլտու :

— Ասվաածին ժամընա կէթտին մի՞ :

— Հէ, պու սապահ օրտաեըտըմ նէ՞ վար
քի :

— Գօթու քօրէղին պիրի օրհնած ճուր
ղապընա զարիպալտի մի նէ զարաղատա, օն-
տան տօլտուրմուշ, սապահ էրքէնլէյին կէ-
տէյիմ տէտիմ պտրաղը մը կօրէյիմ տէտիմ,
էյ պօյլէ կիւնաիւր էվտէ տէ զըղմէթ չօղ
օղուլ հէ՞ . . . ժամա կէթտիմ, . . .

աւտըմ եիւղիւմիւ կօղիւմիւ սիւտիմ, հաշըմը
չըղարտըմ տուվամը պիթիւմէյէ զալմասըն
վարդարանըմ զօրսուն հէ՞ . . . եէրտէն տօր-
լաեըմ տէմէմէ զալմասըն, նէ՞ կէօրէեիմ, է-
լիմ զըղարմըլ տա պիր չէյլէր օլմուշ, աման
Ասվաածին անամ տէտիմ պանղա պիր հրաշք
օլտու ամա սօնու հէմէն խայըր օլա արթըղ
սէն պիլին տէյինճէ Հօպպի կիլ զըղարտա-
չըմ եանըմտան, զը՞ղ տէտի, եիւղիւն կէօ-
ղիւն օ նէ՞ օլմուշ, սէն հէ՞լ ութանմա՞ն մը
տէտի. զը՞ղ տէտիմ հէ՞տէ ութանմամ եիւ-
ղիւմտէ նէ՞ կօրտիւն, զը՞ղ տէտի զընալը կէ-
լինէ տէօնմիւշիւն հայտէ կէթ եըլման տէին-
ճէ, օրտա պիր քօթիւ պիր քօթիւ օլաեըմ
քի հէ՞ . . . պիրտէ պալտըմ քի արղամտան
պիրի լարղըտախ պէնի տութու վէրտի,
քիմ տիր տէյի տէօնմէմէ զալմասըն, պախ-
տըմ քի աղամ տուտում մէնտիլլէրինի եիւղ-
լէրինէ զաբամըլլար, հայտէ չաբուղ էվէ
տէօն տէյինճէ, աման Ասվաածին անամ տէ-
տիմ մութլաղ պիր եիւրէղ օյնաթմասը օլա-
ճաղ ամամ զայրը սէն պիլին տէյէրէք տը-
շարը չըքըպ հաշը մը չըղարըպ էլիմի օրհնած
շուր զաւազանընա ուղաթմաղա զալմասըն
տուտում լարղըտախ զօլումտան տուտու տա
զը՞ղ սէն նէ՞ եաբըեօն տէտի, մէա նէ՞ եա-
բաճաղըմ տէտիմ, օրհնած ճուր ալաճաղըմ,
զըղ տէտի պու կունքի օրհնած ճուր պօյալը
տըր սիւրիւնմէ տէեինճէ իշի աղնատըմ ամա,
բէք կէճ օղուլ :

— Քա վալ . . . էյ շիմտի չըլտըրըրմ,
եանի եօքմու եէրին տիպինէ կէչէճէյիմ կէ-
լիեօր, վէնսան պէնի օ հալտէ կէօրտիւ իսէ
աճապ ֆիքրինտէն նէ տէտի, հէմէն կիտէ-
յիմ եըքանաեըմ :

— Պօշունա հէ՞լ եօրսուլմա պիլիմ էվտէն
տուտուլար չօղ եըքանտըլար ամա պիր թիւր-
լիւ չըքմաեօր, սօնունտա լուցիղին սէօղլիւ-
սիւ Ֆիլմէնի եօքմու օ տէտի քի լիմօն ըլա
թուղը զաթմալըտա էօյլէ եըյանմալը տէտի

տէ կէլտիմ քի լիմօնունուզ վարսա պիզէ տանդըը հօտիւնճիւ վերէսինիզ :

— Իքի թանէ վերէլիմ, շիքեար պիր շէյ տիր զահէր հայտէ ֆիլօմէն ամպարը աչտա իքի լիմօն վէր :

— Է՛հ, պէն կէտէյիմ զալըն սաղլըճագլան :

— Վար սաղլըղըլան մաքսուս հէփսինէ սէլամ սէօյլէ :

Պէք էյի պաշ իւսթիւնէ տէյերէք Մարապետ լիմօնլարը ալըպ կիտէր : Աճապա շու կիպի պաեաղը ատէպսիզլիկի իրթիքեապ իտէնին ֆամիլետարը եօքմուտուր . քէնտի հէմ շիրէ եա վալիտէսինէ շէօյլէ պիր հագարաթ իտիլմիշ օլաեըտը հազղ էտիպ կիւլէճէ՝ քմի իտի , պիլէմէիզ քի թէրպիյէ նօքսանիյէթի սէպէպինտէն տահա նէ՞ թիւրլիւ հայվանըքլար էտէճէքլէր պազը ինսանլար :

ԼԵՁՈՒԱԳԱՐՈՒԹԻՒՆ

Անցեալ շաբթու մէկ քանի գաւառացի հայեր Սերէթճի խանի սրճարանը նըստած պտենին իրենց մէջ Հայերէն լեզուին վրայ խօսք բացուելով ջերմ վիճաբանութիւն մ'է բացուեր , հեռուէն մէկն ալ ասոնց խօսքերը միտքը պահեր և մեզ սա պէս կը պատմէ :

Առաջ Պօլսեցի հայ պատանի մը խօսքի սկսելով :

Ես կը պնդեմ թէ այս մեր Պօլսեցւոց խօսած հայերէնը ճիշտ մեր Հայկ նահապետին իր կնկանը հետ խօսած լեզուն է , բայց մեր գաւառացի հայերը իրենց գտնուած տեղոյն համեմատ մեր լեզուն ալ օտար լեզուներու հարմարցուցած են , ասոր իբր փաստ յառաջ կը բերեմ Լիւազըլի խմբագրին կէօզլիւկը և Չամչեան պատուելիի քերականութիւնը :

— Ակնցի մը . Ինչ կըսիս պարոն աղա էֆէնտըմ մեր լուսաֆօգի պայվէլի Դաթոս էմմին կըսիր ուր , Հայկ նահապետնիս երբ

Աստուած պետականութեան շնորհիւ կարգուեր չորս ոտք եղեր է իսէնը , Ակնն ի եկի վէ էֆէնտիմէ սէօյլէյիմ ֆէօն կարգուեր զալտուն տիեղ եղեր է , անոր հըմար ուր անգտն ուր հայ կայնը Ակնեցւոց սայէեէն մէյտա ըռուկ ելած են կըսիր Դաթոս պայուելին :

— Թիֆլիզցի մը . Մեր Պօլսեցի բարկ կամար պնդում և արտասանում է թէ հայ լեզուն ոչ ալլում է գանձ Պօլսեցում . ես ըրում եմ նրա խօսքերն և իմ փաստերն յառաջ բերում եմ ասելով թէ , Թորգոմի որմը Հայկ երբ Բաբելոնի աշտարակէն շլուծնաց գալում էր բնակութիւնների հաստատութիւն Ռուսաստանում օգն շատ հաճելի թուեր է եղ նրա , նոյն պատճառաւ գալիս էր Թիֆլիզում և նրա համար նման է Հայկ նահապետ լեզույն մեր Թիֆլիզցոց խօսակցումն :

— Վանեցի մը . Տիւրք ինչ կասէք շաշկինլար , էտա էմմէն կօռաթաներն պիլ հապօշ . Կըրըմցին օր մը քարոզ տըվեց էսը վէքի , Էդամն էլ Վանեցի իէր , Եւան էլ , Սերմի էլ Վանեցի իէր , Հայկն էլ . տիւ ինչ կասուած միէնք ասըլ էրմէնի օղլի էրմէնիյիզ աղնատ մի պէ հէրիւֆ :

— Կեսուրիացի մը . Պէ ալայընըղընըլ զալտուն պաթաըճալար , պախըն հէլէ համա մընտարլարա , քէօքիւնտէն պաթըլ զալտամ լարսընըլ , էրմէնի լիսանը քէնտիլէրինտարա չըլմըլըմըլ , իշին եօղսա զուլաղընա սալատա պէ տամտա կէզէն շաշղընլար , Ղայսէրլիի քնտուրտուխճա , էրմէնի լիսանը տէտիլտա կէրի , զայրու ալայընըղընտա լաֆը կէրի տուր պէնիմքի իլէրի վարըր , պիր քէրէ Հապէն տէտիլիլիզ զաթ Ղայսէրլի իտի . հաթա ըրահմէթ օլտուն օ պիլիմ եէտիլիմիզ պա տըրմա իլէ քէթէմիզ օնուն իճատը տըր :

Այսպէս շատ մը իրարու տուեր աս են , սակայն Պօլսեցի պատանին նայեր է նոյն վիճաբանութեանց վերջը շիպիտի գատա տտեանը գոցեր և միաք բարով ըսելով պճարանէն դուրս ելեր է :

★ Այն ականջող խօսի ակնոցաւոր, ինտոր եղաւ որ դուն ալ հոն ներկայ չի կրցար գտնուիլ. հիշ որ չէնէ սա քու իզմաթիզմնե. րուդ համար մէկ քանի խօսք ալ դուն կընէիր։

ՌՕՄԱՆԷ ՄԸ ՔԱՂՈՒԱԾ

Լսածնուս նայելով, Շարագիր Տնօրէն մը որ ժամանակէ մը ի վեր իւր առտնին կեղծնաց կարգադրութեան դադարէ եր' այս օրե. ռատըս թիւթիւնճիւնիւ միջնորդութեան սկսեր է եղեր։

Հետեւեալ տեղեկութիւնը երեկեան Լե. գիւն կը քաղեմք։

— Կը հաւաստեն թէ պաշտօնէից ժողո. ն պիլ համաձայներէ Հերսէքի ապստամբութեա. ն էսնը վերջին դէպքերուն մէջ Գարատաղի և Մերվիոյ բռնած դրիցը նկատմամբ, մեծ տէ. կառնութեանց կարծիքն հարցնելու խնդրոյն վրայ։

Լե. գիւն

Արեւուդ համար ըլլայ ըսէ մեզ թէ՛ ո՛վ ըզընը հաւաստէ թէ, ո՛ր պաշտօնէից ժողովը էլէ համաձայներ է, ո՛ր Հերսէքի, ո՛ր ապրա. ղապստամբութեան, ո՛ր վերջին դէպքերուն մէջ, էրինա. րարատաղի և Մերվիոյ բռնած ո՛ր դրիցը նը. սա. րկատմամբ, ո՛ր մեծ տէրութեանց, ո՛ր կար. սէրլիւնիքն հարցնելու, ո՛ր խնդրոյն վրայ է որ տիւն. ան մը ըսել ուզած ես անշուշտ։

Ահա ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ լրագիր ալ ասոր կըսեն, որէ Հանկոցդ սրբէ բարեկամ, ակնոցդ սրբէ։

ՃՇՄԱՐՏԱՍՈՒՏ

Հօճա Գէորգ. Բասկալեա հաթիթասընը ասորը կէշիտին պագալըմ։

— Սօրմա արթըք կարապետ աղա, ախ. ար էվ տիր պին թիւրլիւ էքսիդի կէտիկի

օլուր քիմէ կիթտիմ իսէ բարա եօգ տէօրթ թարաֆըմ տէնիլ քէսիլտի, հէլէ նէ իսէ տօս. թուն պիրի 15 լիրա գատար բարա կէօնտէր. միշ իտի տէ իշիմիդի կէօրէպիլտիք։

— Եինէ նէ իսէ սէն պէճէրմիշին, պէն հիշ պիր եէրտէն պագալըմ քի ումուտ եօգ, պիլդիմքինին սանտըղընտա իքի թանէ 100 լիւկ գօնսօլիթ վարըտը, տէտիք քի գարը վէր շունլարըտա խարճըք էտէլիմ, նէ եարալըմ « ագ ագճէ գարա կիւն իշին տիր » տէրլէր, 13 1/2 զրչա պօղտուրաուգտա պիր իքի օք. կա չէօրէք տիր բաստըրմա տըր եումուրթա տըր չօճուղուն իսթիւ պաշը տըր տէրքէն, բարալար սանըրսըն քի էրիտի, ախպար ի. չինտէն քէնտիմէ պիր ֆէս պիլէ ալամատըմ։

— Գօնսօլիթի գաշա՝ պօղտուրաուուն։

— Օն իւշ պըշուղա։

— Հէլէ նէ իսէ օնտան օլտաւն պիրազ քեարտասըն. պու կիւն 12 օթուդ բարաեա տիւշտիւ։

Տիտ տօն սէգօն իշին պիր գօսթիւմ եար. տըրաճալըմ ամա շիմտիքի մօտ նէ՛ տիր պիւ. մէմ։

— Ա՛, մօն չէն, պու սէնէնին սօն մօ. տասը ճաքէթին եագասը իսքիրթօ իլէ ղա. եէթ տըգգաթըլը սիլինմիշ օլմալը, գօլարըն տիրսէքլէրի իպրանմըշ վէ տիւլմէլէրի պիրի. պիրինէ պէյնղէմէմէլի, բանթալօնուն բա. չալարը պօթինլէրտէն աշընմըշտա իշինէ գըվ. ըըլըպ տիքիլմէլի, շիմտիքի կէօմլէք ման. չէթլէրի էքսէրի աղըղ թարաֆը բիւրիւղլէն. միշի գուլանըլըբօր, պօթինլէր տէ պաշլամա վէ եամա օլմաղսա բէք աեըպ տըր։

— Տէմէք քի կիլտիկիմ րուպալար ասըլ սօն մօտա պիշիմտէ տիրլէր, եէնիսինի եար. տըրմաղա չօգլուք հաճաթ կէօրէմէմ։

Նէրէյէ Յարութիւն աղա։

— Էվէ կիտէեօրում արթըգ։

— Մաշալլա՛հ, պու նէ՛ կալանթօմլուգ։

սահաթ սէքիլտէ տիւքեան գարամագ հէ :

— Օրթալըգ պէօյլէ տուրդուն կիտէրսէ եարըն օ պիր կիւն պէնիմ կիպի կալանթօմ լար օլ գատար չօղալաճագ քի : չարչը եիւզիւնտէ աչըգ գալան տիւքքեանը բարմաղըլա կէօսթէրէճէքլէր :

— Միւսիւ Գրիւբիւն հէտիյէ կէօնտէր-տիկի պաթալ թօփու կէօրտիւն միւ :

— Կէօրմէտիմ ամա իշիթտիմ :

— Ա՛հ , կէօրիւլէճէք շէյ , օ թօփ պուն-տան աթըլնա եօ՛գ մու , թա՛ ֆէնէր պօղաղը-նա գատար կիտէճէք սէսի :

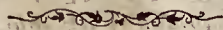
— Ատամ օ տա պիր շէյ մի , պիզիմ ֆօն-տօ սահիպէրինին աթտըգլարը սէսիլ թօ-փու պիր տույսան եօ՛գ մու , թա տամար-լարընտան սարսըլըրսըն :

Աման մատմաղէլ նէ՛ եարբօրսունուդ :

— Հիչ պիր շէյ եարտըղըմ եօք , նէյէ՛ գօրգտունուդ միւսիւ :

— Սանտըմ քի եէրտէն թաշ ալըպ պա-շըմա վուրաճագսընըգ :

— Խօյըր միւսիւ , ճէպիմտէն մէնտիլի-մի չըգարաճագտըմ , շիմտիքի մօտա մէնտիլ պէօյլէ եէրէ գատար սարգըլմալը :

Պէօյիւք ճումաա իրթէսի ախշամը Հասքէօյ քիլիսասընտա գատընլարըն վերնա-տունու թարաֆընտա պիր ֆամիւեա գաֆէ-սին էօն թարաֆը Միւլիլէրինտէն պիր գըթա գաֆէսէ մութասարըրֆէ օրուգլարընա տա-յիր աչըլան տավանըն թաֆսիլաթը կէլէճէք նիւսիսիլտէ նէշը օլունաճագ :

— 0 —

Շառիվառի զաղէթամըղ էլտէն սաթըլ-տըգտան մատա Պէշիկթաշ վէ Օրթաքէօյ բօսթա մէրքէզլէրինտէ տախի սաթըլըր :

ԴՐԱՍՏԻ ԸՆՏԱՆԻՔ

ԵՐԿԱՍԻՐԵԱՑ

ՄԱՐՏԻՉ ԵՊԻՍԿՈՓՈՍ ԽՐԻՍԵԱՆ

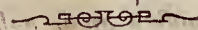
Կը գտնուի Ս. Ղ. և Եղմաճեան գրո-տունը՝ Եէնի-ճամի փողոց Չիլիկիլիէր ճա-տէսի թիւ 8 , և ուրիշ գրավաճառաց քով :

Գին 1 ֆրանք 75 սանթիմ :

Կ. ԲՕԼՏԸ ՔՕՔԻ

ԵՂԲԱՅՐ ՅԱԿՈԲՈՍ

Բօլտը Բօքի հետաքրքրաշարժ վիպ սանութիւնը Մ. Խ. Եէմէնիճեանի ջանիւ այս անգամ ամբողջ թարգմանուելով , հր տարակուսած է : Սոյն վիպսանութիւնը ծաղրաշարժ գէպքերով և թէ բարոյական կողմանէ կարգացուելու արժանի գիրք մըն Կը ծախուի բոլոր գրավաճառաց Գին 30 ղշ :

ԲԻԵԱՆՔՕ ԻԼԷ ԱԳՏԸ ԻԶՏԻՎԱՃ

Վ. Ե.

ՊԻՐ ՍԵՐՎԷԹ

Իշպու քիթապըճ Ս. մէրիգա ահալի նին նէ տէրէճէ սէրպէսիյէթէ մալիւք պ լուստուգլարընը վէ առաթը սայիլիլէրի հա կընտա իյղահաթ վէրիճի օգունմաղա շա օլմուշ պիր հիքեայէ տիր :

Սաթըլըր հէր քիթապըճ տիւքքեանը ընտա : Ֆիյ 2 :

Տէր ԽՐԱՍԻՐ

ՅԱԿՈԲ Մ. ՀԱՃԻԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Տ. ԳԱՎԱՅԵԱՆ

Մամուռա-յաշա Բիւրքնիլ-յան Նօ՞ 33-26